

Megtartotta székfoglaló beszédét az országos és a zsinati elnökség

- Szerző: Vitális Judit
- Fotó: Magyar Márton

Az országos és a zsinati elnökség tagjainak székfoglaló beszédei, valamint a testvéregyházak képviselőinek köszöntői alkották a Magyarországi Evangélikus Egyház XII. Zsinata február 22-én, szombaton egyházunk székházában tartott második ülészsaka délelőtti programjának gerincét.

Az általános tisztújítás jegyében egyházunk előző zsinata 2024. novemberi záró ülészsakán választotta meg a 2030-ig tartó hatéves ciklusra elnök-püspöknek [Szemerei Jánost](#), országos felügyelőnek [Pröhle Gergelyt](#), a zsinat lelkészi elnökének [Lázárné Skorka Katalint](#), nem lelkészi elnökének pedig [Ittész András](#)t. Székfoglaló beszédekben az újonnan megválasztott előjárók most azt tárták a testület elé, miként tekintenek az általuk betöltött tisztségre, feladataikra, és milyen terveik, vállalásaik vannak a következő hat évre.

A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház nevében Adorjáni Dezső Zoltán püspök – aki Csendes László egyházkerületi felügyelővel érkezett az alkalomra – az egység, az együvé tartozás és az együttműködés fontosságát hangsúlyozta. A Bajorországi Evangélikus Egyház képviseletében Renate Käser zsinati küldött ugyancsak személyesen szolt a partnerségben rejlő lehetőségekről, a Magyarországi Református Egyház részéről pedig Steinbach József püspök, a zsinat lelkészi elnöke levélben küldte el üdvözlő szavait.

Mindent megvizsgálva, a jót megtartva

[Székfoglaló beszéde](#) elején Szemerei János elnök-püspök röviden érzékeltette, hogy harmincnégy éve milyen történelmi-politikai helyzetben és adottságok között kezdte meg lelkészi szolgálatát, összevetve azzal, hogy ma milyen körülmények között kell egyházunknak betöltenie küldetését. Noha sok szempontból kedvezőbbé váltak a feltételek, aggasztó, hogy a számokban mérhető eredmények mégsem olyan fényesek – mutatott rá az elnök-püspök. Ugyanakkor van egy ígéretünk Jézustól, amelyet az *Ágostai hitvallás* 7. cikkének eleje így foglal össze: az egyház „minden időben megmarad”.

Ezt illusztrálандó beszélt arról, hogy Isten „eszköztárában” a szembeszél, a hátszél és a szélcsend is szerepel, továbbá hogy a mennyiség és a minőség kérdése nem játszható ki egymás ellen. Ami biztos: sóvá kell lennünk, és ízt kell adnunk a világnak, mert a teremtett világ minden időben várja Isten fiainak megjelenését – emlékeztetett Szemerei János.

Elnök-püspöki feladatait érintve kiemelte: az állami és civil szervezetekkel való együttműködés során arra törekszik, hogy olyan megoldásokat találjanak, amelyek mind az egyház, mind a társadalom számára kedvezők, a pártpolitizálást azonban feltett szándéka elkerülni. A népegyházi keretek felbomlásával összefüggésben veszteségként azonosította, hogy az egykor dinamikus közösségeink lelassultak, az alulról építkező, demokratikus berendezkedésű evangélikus egyház pedig hierarchikussá vált. A hagyományokhoz való viszonyulás tekintetében Szemerei János Pál apostol tanácsát, az idei év igéjét idézte: „...*mindent vizsgáljatok meg, a jót tartsátok meg...*” A megújulás kulcsának az egyháztagok aktivizálását tartja.

Értekezésében az elnök-püspök megsüvegezendőnek nevezte a múltfeltárást, ugyanakkor óva intett: ami ily módon felszínre kerül, az az egyháznak nem a lényege, hanem a sötét árnyéka, a

fókusznak Isten titokzatos, de valóságos munkálkodásának a nyomaira kell vetülnie. Mert „ha az ő kezét fogjuk, benne bízva indulunk, akkor biztos a jövőnk” – zárta beszédét Szemerei János.

A személyesség erőforrás

Elnöksághoz hasonlóan Pröhle Gergely országos felügyelő is emlékek felidézésével kezdte [székfoglalóját](#), majd arról szólt, hogy egyházunkat két sajátosság szövi át: a fraternitás, azaz a testvériség és a familiaritás, azaz a családiasság, és ez a személyesség sokak alapélménye, köztük az övé is. Ez azonban tapasztalata és célkitűzése szerint nem lazaság, nem az urambátyámvilág egyházi változata, hanem a bizalom, az őszinte és egyenes beszéd forrása.

A hatéves ciklus feladatai kapcsán kiemelte: bizonytalan külső körülmények között kell felelősen dönteni és eljárni. Mind a hitéleti tevékenységek kapcsán, mind intézményfenntartóként az a kérdés: mit kell tenni azért, hogy hosszú távon meg tudjuk védeni a Krisztus-hívő közösségeket, mivel biztosítható a fennmaradásuk, mit kell elengedni és mit kell fejleszteni. Konkrétumként Pröhle Gergely a következő példákat említette: miként lehet úgy hasznosítani az egyház meglévő ingatlanállományát, hogy abból bevétel is származzon, illetve hogyan lehet észszerűbbé tenni az intézmények gazdálkodását és növelni a hívek áldozatkészségét. Az egyházi terek vonatkozásában további feladatként határozta meg a rendetlenség és az elhanyagoltság tüneteinek felszámolását, valamint beszédében érintette még a lelkészképzés és -utánpótlás kérdését, valamint az egyházenészek életpályamodellje kidolgozásának szükségességét is. Komoly előrelépésként értékelve kitért az országos rendezvények (presbiterek, illetve konfirmandusok országos találkozói, Szélrózsa) rendjének kialakítására és a lebonyolításuk színvonalára, hasonlóan sürgetőnek bizonyul az országos gyűjtemény raktározási gondjainak megoldása.

A tanácskozó testület tagjait végezetül arra bátorította az országos felügyelő, hogy minden belső gond, nehézség ellenére ne tévesszék szem elől: a világméretű keresztény közösség tagjai vagyunk. Isten segítségét kérve zárta beszédét: „...a kitartó olvasásból származó tudás és az imádságból merített erő legyen mindnyájunkkal az előttünk álló ciklusban, a személyes odafordulás és a bizalom legyen közös egyházkormányzati szolgálatunk alapja.”

Közgyűlési funkcióban

Iltzés András, a zsinat nem lelkes elnöke [beszédében](#) főként azt járta körül, hogyan tekint saját feladataira, és miben látja a testület feladatát. Emlékeztetett: a zsinati elnökök az országos egyháznak nem a vezetői, hanem a helyes működésének a legfőbb felelősei, feladatuk a zsinat egyházépítő munkájának előmozdítása és biztosítása. Ő maga a háttérből szolgálva elsősorban arra szeretne figyelmet fordítani, hogy az ügyek intézése az egyház törvényei által kijelölt keretek között, formailag és a határidők tekintetében is rendben történjen. Ennek kapcsán felidézte, hogy a törvényalkotás terén az elmúlt ciklusokban sok fontos lépés történt, ezért most a zsinat közgyűlési funkcióinak erősítésére szeretne nagyobb hangsúlyt fektetni.

Ezzel összefüggésben idézte a 2005. évi IV. törvény 103. § (1) bekezdését, mely szerint a zsinat „irányítja, segíti és felügyeli az egyház lelki, szellemi és anyagi életét”. E három feladat érvényesítése kérdésében Iltzés András kifejtette: az irányítás terén a gondolkodás legyen távlatos, irányokat és kereteket meghatározó, testületként pedig ne „formális szavazógépként” működjön, de ne is akarjon mindig minden részletkérdésben dönteni. Segítő, támogató attitűd kell jellemezze a közös munkát, kutatva a módokat, hogy miként lehet építeni, erősíteni az egyházat. A felügyelői funkció kapcsán egyúttal ki kell alakítani az országos szabályrendeletek törvényességi ellenőrzésének gyakorlatban is működő rendszerét, mutatott rá a zsinat nem lelkes elnöke, aki végezetül

azt kérte a küldöttektől: vele együtt érezzék személyes felelősségüknek idejük, energiájuk, figyelmük odaszánását és az egymás szolgálatáért történő rendszeres imádkozást.

Krisztust nem eltakarva

Súlyos örökségbe áll bele azzal, hogy teológiai professzor elődöket követ pozíciójában – fogalmazott [székfoglalójában](#) Lázárné Skorka Katalin, a zsinat lelkészi elnöke, aki rövid bevezetőjében lelkésznő társaira is utalt, vallomást téve arról, hogy elhívója és elhivatása neki is ugyanaz: első-sorban lelkésznek lenni és a különböző feladatkörökben is annak maradni. Az evangélikus egyház megújulása, a „Láthatóan evangélikus” stratégia létjogosultsága és a különféle cselekvési tervek kapcsán ő maga úgy látja, a közös jövőbeni tennivalók meghatározása nem az ő tiszte. Feladatának egyik részéről, a zsinati munka irányítására vonatkozó kötelességekről törvény rendelkezik, a legfőbb testület elé kerülő témák és ügyek tekintetében azonban „az élet – pontosabban az élet Ura – fog diktálni”, emlékeztetett a lelkésznő.

A tisztségével kapcsolatos elvárásokra reflektálva Pál apostol soraiból indult ki: 1Kor 1,30 kulcsszavait kiemelve definiálta szolgálata fő pilléreit. Ezek alapján Krisztusban megmaradva, bölcsen, igazságosan, megszentelődve, a megváltottság tudatában kíván munkálkodni. Krisztusban már adott az egység, amelyben feloldódnak a területi, nyelvi és kegyességbeli különbségek – mutatott rá Lázárné Skorka Katalin. Jakab leveléből idézve arra emlékeztetett, hogy a kapott talentumokat használva, csakis felülről nyert bölcsességgel célravezető a közös munkálkodás. Az evangélikus törvényhozó testület másként látja az igazság fogalmát, mint a világi jogalkotó szerv: mindenkor a testet öltött, a törvényt maradéktalanul betöltő igazságnak kell a középpontban állnia. A megszentelődés személyes megtapasztalása pedig arra indít, hogy türelemmel hordozzuk mások gyengeségeit.

Miként a zsinat lelkészi elnöke fogalmazott: a látható egyházban a legfőbb prioritás a missziói parancs érvényre juttatása, hogy másokban is megszülethessen a megváltottság tudata, ezért célkitűzése szerint elnöktársával Krisztust „nem eltakarva” fog szolgálni, és reméli, hogy minden zsinati tag is erre törekszik majd, Isten dicsőségére.

Együtt többek lehetünk

A köszöntések sorában előbb a Magyarországi Református Egyház részéről Steinbach József püspök, a zsinat lelkészi elnöke levélben érkezett üdvözlő szavai hangzottak fel, majd a [Bajorországi Evangélikus Egyház](#) képviselőjében Renate Käser zsinati küldött a zsoltárost idézve arról szólt: tágas térre állította a döntéshozókat az Úr, a feladat pedig annak a biztosítása, hogy igazságos körülmények között éljünk, és közben megőrizzük Isten teremtett világát. Miközben az egyházban struktúraváltás zajlik, a partnerség továbbra is fontos marad, és a bajor egyház részéről hálásak a bizalomteljes együttműködésért.

Adorjáni Dezső Zoltán, a [Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház](#) püspöke ajándékkal érkezett az ülészsakra: parajdi sőt hozott annak jelképeként, hogy az autentikus keresztény szolgálat épp-úgy létfontosságú a mai világban, ahogyan a sónak is kulcsszerepe van a sejtek működésében. Köszöntésében örömeinek is hangot adott, hogy a határon túli egyháztest tizenkét év kihagyás után újra meghívást kapott a zsinati ülészsakra, és ezzel új fejezet kezdődhet a Kárpát-medencei evangélikusok életében.

Az összetartozás érzékeltetéséül néhány kerek évfordulóra is emlékeztetett: éppen négyszáznolcvan éve, 1545. szeptember 20-án tartották a ma Romániához tartozó Erdődön azt a zsinatot, amely a magyarországi protestáns egyházak megalakulásának fontos állomása volt, és

ugyanabban az évben hunyt el Dévai Bíró Mátyás, az első magyar reformátor is. Trianon után – fogalmazott – „a legnagyobb kárt az a határ okozta, amelyik a fejekben, a lelkekben és a szívekben alakult ki”. Most, amikor Románia is csatlakozott a schengeni egyezményhez, és megszűnt a határellenőrzés a két ország között, új helyzet állt elő, például Nagylaknak Tótkomlós és Pitvaros a szomszéd települése. A légiesített határ új kihívást, nagy feladatot jelent. „Megragadjuk-e a *karoszt*, az alkalmas időt, hogy együtt többek lehetünk, vagy kihagyjuk ezt a történelmi lehetőséget?” – tette fel a kérdést a püspök. Egyházaink ha nem is azonos, de nagyon hasonló helyzetben vannak mind adottságaik, mind lehetőségeik és céljaik tekintetében.

„Krisztus népe, egyháza határhelyzetben van, a dicsőséges egyház korának vége, a küzdő, harcoló egyház korszaka következett el. Együtt jobb és eredményesebb lesz a küzdelem” – zárta köszöntését Adorjáni Dezső Zoltán, egyszersmind a zsinat minden tagját meghívva a barcasági és királyföldi csángó magyarok jövő évi zarándoklatára.